

KINNITAN

/digitaalselt allkirjastatud/

 Kristina Kalinina
 OÜ Autosõit kvaliteedijuht
 „31“ märts 2016.a

OÜ Autosõit B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

- *Loenguid viiakse läbi üle Eesti:*
  - *Auditoorselt*
  - *E-õppes*
- *OÜ Autosõit on Euroopa Liiklusohutuse Harta (European Road Safety Charter) liige.*
- *Kõikidele õpilastele OÜ Autosõit koostööpartneritelt. Vaata- <http://autosoit.ee/soodustused/> !*
- *Vaata lähemalt www.autosoit.ee*

OÜ Autosõit B-kategooria esmaõppe õppeainete mahud teemade lõikes

Tabel 1

Juhi esmaõppe algaste					
Teoriaõpe			Sõiduõpe		
Teema nr	Moodul	Õppetunde	Teema nr	Moodul	Sõidutunde
Moodul 1		11	Moodul 1		2
T1*	Sissjuhatav loeng õppeklassis (käsitletakse teemasid T11 ja T12)		S11-S12	Juhi tööasend ja turvavarustus; sõiduki käsitsemine	1
T11	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest; lepingu sõlmimine	0,5	S12-S14	Sõiduki käsitsemine; sõiduoskuste hindamine	1
T12	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	1,5			
T13/1	Liiklus kui süsteem	1			
T13/2	Liiklus kui süsteem	1			
T13/3	Liiklus kui süsteem	1			
T13/4	Liiklus kui süsteem	1			
T14/1	Ohutu liiklemise põhimõtted	1			
T14/2	Ohutu liiklemise põhimõtted	1			
T15	Teiste liiklejatega arvestamine	1			
T2*	II vaheloeng õppeklassis (käsitletakse teemasid T16 ja T17)				

T16	Sõiduki turvalisus	1			
T17	Inimene sõidukijuhina	1			
Moodul 2		10	Moodul 2		14
T21/1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	1	S21/1	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel	1
T21/2	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	1	S21/2	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel	1
T21/3	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	1	S21/3	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel	1
T22/1	Sõidujärjekord sõites	1	S21/4	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel	1
T22/2	Sõidujärjekord sõites	1	S22/1	Sõidu lõpetamine ja parkimine	1
T22/3	Sõidujärjekord sõites	1	S22/2	Sõidu lõpetamine ja parkimine	1
T23	Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	1	S231/1	Sõiduki juhtimine intensiivses linnaliikluses	1
T24	Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine	1	S231/2	Sõiduki juhtimine intensiivses linnaliikluses	1
T25/1	Käitumine liiklusõnnetuse korral	1	S232/1	Maanteesõit	1
T25/2	Käitumine liiklusõnnetuse korral	1	S232/2	Maanteesõit	1
			S233/1	Ristmike ületamine	1
			S233/2	Ristmike ületamine	1
			S234	Sõiduki manööverdamine erinevates liiklusoludes	1
			S235	Sõiduki iseseisev juhtimine etteantud teekonnal	1
Moodul 3		8	Moodul 3		6
T3*	III vaheloeng õppeklassis (käsitletakse teemasid T31 ja T32)		S31	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.	1
T31	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1	S32	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal.	1
T32	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	1	S33/1	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	1
T33	Keskkonda säästev auto kasutamine	1	S33/2	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	1
T34/1	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1	S34	Iseseisev sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal ja tagasiside kursuse kohta	1
T34/2	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1			
T35	Läbitud teemade kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta	1			
Juhi esmaõppe algastme libedasõidu koolitus					
Teoriaõpe			Sõiduõpe		
Moodul 3			Moodul 3		
RT1/1	Peatamisteeonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	1	RS	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1
RT1/2	Peatamisteeonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	1			

Juhi esmaõppe algastme pimedaja koolitus					
Teooriaõpe			Sõiduõpe		
PT	Pimedaja ajal sõiduki juhtimine	1	PS	Pimedaja ajal sõiduki juhtimine	1
Kokku esmaõppe algasteesmaõppes		30	Kokku esmaõppe algasteesmaõppes		23
Mootorsõidukijuhi esmaabikoolitus					
Teooriaõpe			Sõiduõpe		
EA01	Abi kutsumine, õnnetusolukorra hindamine ja õnnetusolukorras tegutsemine	1			
EA02	Verejooksu sulgemine, haavade sidumise võtted	1			
EA03	Luumurrud, seljavigastused	1			
EA04	Kannatanu seisundi hindamine (sealhulgas kannatanu asendi muutmisega seotud ohud), esmaabi olemus ja üldpõhimõtted, välistingimustes abiandmise iseärasused, edasise tervisekahju ennetamine	1			
EA05	Kannatanu seisundi hindamine (sealhulgas kannatanu asendi muutmisega seotud ohud), esmaabi olemus ja üldpõhimõtted, välistingimustes abiandmise iseärasused, edasise tervisekahju ennetamine	1			
EA06	Esmaabi vigastuste korral – keha pindmised ja sügavad vigastused (sealhulgas liiklusõnnetusele iseloomulikud vigastused), sisemised verejooksud	1			
EA07	Esmaabi teadvusetuse korral – vabade hingamisteede tagamine, hapnikupuudusest põhjustatud ajukahjustuse ennetamine, elustamine	1			
EA08	Esmaabi põletuse ja külmakahjustuse korral sõltuvalt põhjustest (termilised, keemilised)	1			
EA09	Meditatsioonilise šoki olemus ja šokiseisundis kannatanu abistamine	1			
EA10	Mürgistused, hammustused (rästik, loomad, herilase mesilaste nõelamisest tingitud ohud anafülaktiline šokk. Psühholoogiline esmaabi, mitme erineva vigastusega kannatanu abistamise algoritm	1			
EAP	Esmaabi praktikum ja teadmiste kontroll õppeklassis	6			
Kokku esmaabikoolituses		16			

Esmatõppe algastme liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis					
Esmase juhiloa saamine					
Juhi esmatõppe lõppastme koolitus					
Teooriaõpe			Sõiduõpe		
LT1/1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis	1	LS1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine	1
LT1/2	Käitumine libedates teeoludes	1	LS2	Libedasõidu riskivältimise harjutused õppeväljakul	1
LT1/3*	Liiklusõnnetuste tekkimise põhjused	1			
LT2	Libedasõidu riskivältimise praktikum	1			
Kokku lõppastme koolituses		4	Kokku lõppastme koolituses		2

* E-õppes õppijatele kohustuslik auditoorne õpe

B-kategooria esmaõppe õppekava üldalused

Õpetamise korralduslikud alused	B-kategooria mootorsõidukijuhi koolitus koosneb teorialoengutest ja õppesõitudest vastavuses koolitaja õppeplaanile. Lisaks peab algastmes läbima mootorsõidukijuhi esmaabikoolituse. Teorialoengud viiakse läbi auditoorse õppe vormis või auditoorse, elektroonilise ja praktikumi õpete kombineeritud vormis. <u>Algastme</u> õppesõidud toimuvad koolitaja sõidukiga. <u>Lõppastme</u> õppesõidud toimuvad koolitaja sõidukiga või õpilase soovil ja koolitaja nõusolekul õpilase kasutuses oleva autoga.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Auditoorsed ja elektroonilised loengud on oma temaatikalt ja ülesehituselt sarnased. Aine näitlikustamiseks kasutatakse pilte, skeeme, videoklippe jm näitlikustavat koos vastavasisuliste aruteludega.
Hindamismeetodid (õpiväljundite saavutamise kontrollimine)	<u>Algaste:</u> Iga loengu lõpus vastatakse küsimustele, mille temaatika lähtub antud loengus läbivõetust ja teadmiste kontrolli tulemused fikseeritakse igakordselt. Õppesõidul märgitakse õpingukaardile iga sõidutunni lõpus, kas õpilane omandas antud teemal sõiduki juhtimiseks vajalikud oskused (sooritas/ei sooritanud). Enne linnaliiklusesse lubamist viiakse läbi sellekohane hindamine. Enne tunnistuse väljastamist toimub teadmiste kontroll, mis hõlmab kogu kursuse vältel läbitud õppematerjali, ja üldine sõiduuskuste hindamine. Esmaabikoolituse viimases teooria õppetunnis toimub teadmiste kontroll ja arutelu õpitu kohta. Elektroonilises õppevormis lahendatakse lisaks iga elektroonilise loengu lõpus teadmiste kontroll. <u>Lõppaste:</u> Koolituse viimases auditoorses teorialoengus toimub teadmiste kontroll ja arutelu õpitu kohta. Elektroonilises õppevormis lahendatakse lisaks iga elektroonilise loengu lõpus teadmiste kontroll. Õppesõidul märgitakse õpingukaardile, kas õpilane läbis antud teemal sõiduki juhtimiseks vajalikud oskused (sooritas/ei sooritanud).
Hindamiskriteeriumid (nõuded õppetulemuste hindamisele)	<u>Algaste:</u> Loengujärgse teadmiste kontrolli tulemuste alusel hinnatakse õppematerjali omandamine ja vajadusel antakse täiendavad kodused ülesanded. Elektroonilises õppekeskkonnas lahendatud teadmiste kontroll loetakse sooritatuks, kui õigesti on vastatud vähemalt 90% küsimustest. Märge linnaliiklusesse lubamise kohta tehakse õpingukaardile peale põhiliste sõiduki valitsemise võtete omandamist. Enne tunnistuse väljastamist toimuv teadmiste kontroll loetakse edukalt sooritatuks, kui õigesti on vastatud vähemalt 56 küsimust 60-st ning õppesõidus viiakse läbi tund teemal iseseisev sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal ja see loetakse

	<p>sooritatuks, kui õpilase oskused vastavad mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele.</p> <p>Esmaabikoolitus loetakse sooritatuks kui õpilane on omandanud esmaabi andmise teadmised ja oskused.</p> <p><u>Lõppaste:</u></p> <p>Teoriaõpe loetakse sooritatuks kui õpilane on omandanud säästliku, keskkonnasõbraliku, teisi liiklejaid arvestava sõidustiili- ja libedates teeoludes käitumise põhitõed. Elektroonilises õppekeskkonnas lahendatud teadmiste kontroll loetakse sooritatuks, kui õigesti on vastatud vähemalt olenevalt loengust 80-90% küsimustest. Õppesõidus on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt ning oskab äkkpidurdada ja teab, kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid.</p>
Õppeainete läbimise ajaline plaan	<p><u>Algastme</u> läbimise minimaalne aeg on 6 nädalat, <u>lõppastme</u> koolitusel vähemalt 1 päev</p>
Õppeaine mahud	<p><u>Algastme</u> teoriakursuse maht on vähemalt 30 tundi, millest elektroonilise õppevormi puhul peab koolitav osalema vähemalt 6 tundi auditoorsetes loengutes, ning õppesõite tuleb läbida vähemalt 23 sõidutundi.</p> <p>Esmaabikoolituse maht on teoriaõppes 16 tundi, millest 6 tundi on praktikumi vormis.</p> <p><u>Lõppastme</u> koolituse maht on vähemalt 4 teooriatundi, millest elektroonilise õppevormi puhul peab koolitav osalema vähemalt 1 tunni auditoorses loengus ja libedasõidu riskivältimise teooriaõppe 1 tunni praktikumina õppekohas, ning õppesõitu peab läbima vähemalt 2 sõidutundi.</p> <p>Õppeainete täpsed miinimummahud teemade lõikes on Tabelis 1</p>
Iseseisva töö sisu	<p><u>Algastmes</u> tuleb õppijal iseseisvalt täiendavalt läbi töötada liiklusreeglid, lahendada liiklusteste, lugeda temaatikaga seotud liiklusohutuse alast kirjandust (paberkandjal või elektroonilise õppe materjalidena).</p> <p><u>Lõppastmes</u> puudub.</p>
Kohustusliku kirjanduse loetelu	<p><u>Algastmes</u> Liiklusseadus ja liiklustestid.</p> <p><u>Lõppastmes</u> puudub.</p>
Juhendaja roll ja võimalused juhendaja kaasamiseks juhi ettevalmistamisel täiendava sõidupraktika saamisel.	<p><u>Algastmes</u> piisava sõidukogemuse omandamisel (Õpingukaardil märges „lubatud teeliiklusesse“) on õpilasel võimalik seadusega kehtestatud korras teha lisasõite juhendajaga. Lisasõite juhendajaga ei arvestata kooli õppekavas ettenähtud sõiduõppe läbimisena.</p> <p><u>Lõppastmes</u> puudub.</p>

ESMAÕPPE ALGASTME AINEKAARDID
Teoriaõpe

T11	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest; lepingu sõlmimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Pole.
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja koolitaja õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid. Vajadusel sõlmitakse leping.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Luua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise määrukses seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; * teab õppetöö korraldust; * teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; * on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määrukses seatud juhi koolituse eesmärgid.

T12	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast teemat T11.
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaan – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaan.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * on valmis vastutama oma õppimise eest; * on koostanud individuaalse õppeplaani; * teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Iseseisva töö sisu	Koostada individuaalne õppeplaan.

T13/1, T13/2, T13/3, T13/4	Liiklus kui süsteem
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 teemad T11 ja T12
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminid, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; * teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; * mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
Iseseisva töö sisu	Liiklusmärkide, teekattemärgiste ning fooride selgituste läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“

T14/1, T14/2	Ohutu liiklemise põhimõtted
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 teemad T11 ja T12
Aine lühikirjeldus	Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid ükshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuuna hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; * teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; * teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; * on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse vastavate paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T15	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 teemad T11 ja T12
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast sõidukist jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; * teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; * teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; * omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; * mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust; * on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Iseseisva töö sisu	E-õppekeskkonnas ohutusfilmide vaatamine

T16	Sõiduki turvalisus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 teemad T11 ja T12
Aine lühikirjeldus	Autotööstus areneb väga kiiresti. Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * mõistab auto kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; * teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; * teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; * teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid; * teab nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehnoseisundile; teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse vastavate paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T17	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 teemad T11 ja T12
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivsed mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; * teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; * teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; * on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; * on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.

T21/1, T21/2, T21/3	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab kuidas sõitu ohutult alustada; * teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; * teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; * teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; * on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse vastavate paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T22/1, T22/2, T22/3	Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnivate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ristmike ja teega külgnivate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; * omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; * on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse vastavate paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T23	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem vigade saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüppaoline jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; * teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; * omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse vastavate paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T24	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Peatamine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; * teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; * on rohkem motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima. * teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse vastavate paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T25/1, T25/2	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; * teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse vastavate paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Teade liiklusõnnetusest

T31	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 8 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; * teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata; * teab kuidas käituda möödasõidetava rollis; * on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse vastavate paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T32	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 8 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; * mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; * on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; * teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).

T33	Keskkonda säästev auto kasutamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 8 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Auto kasutamisega kaasneb kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, auto korralise hooldamisega, eelsoojendi kasutamisega, auto valikuga ostes jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused auto säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks autot kasutades keskkonda säästa. Luua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on autot keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab kuidas auto kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; * oskab leida auto kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; * teab kuidas jälgida kütuse kulu; * on rohkem motiveeritud autot kasutades keskkonda säästma; * mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.

T34/1, T34/2	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 8 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult sõidukit juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et sõidukile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes sõidukile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteekonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmisega seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; * teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.

T35	Läbitud teemade kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 8 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul ning 3. mooduli teemad T31, T32, T33, T34/1, T34/2.
Aine lühikirjeldus	Enne koolituskursuse tunnistuse väljastamist peab tulevane juht olema omandanud mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooni taseme teoreetilised teadmised.
Aine üldeesmärgid	Võtta kokku kogu õppe teoreetiliste teadmiste teemad ning anda tagasiside tulevase juhi teoreetiliste teadmiste hetkeseisust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * tunneb ennast kindlalt mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooni teoreetilistes teadmistes

RT1/1, RT1/2	Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 8 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Et juht oleks võimeline valida oludele vastava sõidukiiruse ja teaks, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab ta teadma, kui kiiresti on võimalik sõiduk peatada. Peatamistekonna pikkus sõltub sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Näidatakse, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt peatamistekonna pikkust.
Aine üldeesmärgid	Näitlikustada juhi võimalusi sõiduk peatada erinevatelt sõidukiirustelt. Luua eeldused mõistmaks, et sõidukit ei saa hetkega seisma ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; kui ruumi on vähe, tuleb vähendada sõidukiirust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; * mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; * omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.

Sõiduõpe

S11-S12	Juhi tööasend ja turvavarustus; sõiduki käsitlemine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 2 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe teemad T11 ja T12
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul, turvahallis ja/ või selleks kohandatud simulaatoril, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida sõiduki vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal sõiduki kasutamine on ohtlik. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatel .
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, kasutades mh sõiduki käsiraamatut; * oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; oskab ise kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; * oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte; * on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjalt.

S12-S14	Sõiduki käsitlemine; sõiduoskuste hindamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 2 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 teema S11-S12
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdamist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetamist, pidurdamist jms. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustamiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise oskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, sõidukit sujuvalt ja äkkpidurdamisega peatada ning sõidurada vahetada
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; * omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; * tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; * on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.

S21	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel jaguneb järgmisteks teemadeks: S21/1 Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel S21/2 Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel S21/3 Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel S21/4 Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 14 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Kohustuslike sõidutundide arv	Iga teemat vähemalt 1 sõidutund (kokku vähemalt 4 sõidutundi)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 teemad.
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitlemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regioonri eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; * omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; * oskab peatuda ja parkida teel; * teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; * mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; * omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; * tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Sõitmine juhendajaga

S22-S23	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides jaguneb järgmisteks teemadeks: S22/1 Sõidu lõpetamine ja parkimine S22/2 Sõidu lõpetamine ja parkimine S231/1 Sõiduki juhtimine intensiivses linnaliikluses S231/2 Sõiduki juhtimine intensiivses linnaliikluses S232/1 Maanteeõit S232/2 Maanteeõit S233/1 Ristmike ületamine S233/2 Ristmike ületamine S234 Sõiduki manööverdamine erinevates liiklusoludes S235 Sõiduki iseseisev juhtimine etteantud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 14 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Kohustuslike sõidutundide arv	Iga teemat vähemalt 1 sõidutund (kokku vähemalt 10 sõidutundi)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 teemad ja moodul 2 teemad "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitlemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks 3. moodulis. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt Eestimaa regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrите sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis; * omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; * teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; * mõistab, et juhul kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; * omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; * tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma

	<p>käitumises nendega arvestada;</p> <ul style="list-style-type: none"> * kohaneb liikluses toimuvate muutustega; * on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; * on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisva töö sisu	Sõitmine juhendajaga

S31	Möödasõit, möödumine ja überpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Aine raames väljaspool asulat läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka überpõike kohta – ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms. Aine raames viiakse läbi sõidutund teelõigul, kus möödasõidu, möödumise ja überpõike õpetamisega teisi liiklejaid oluliselt ei häirita. Tavaliikluses on õppesõidukiga keeruline leida võimalust möödasõidu õpetamiseks – pole sõidukeid, kellest mööda sõita. Seepärast viiakse võimalusel sõidutund läbi 2-3 õppesõidukiga. Jäädes sõitma 10-20 km/h väiksema sõidukiirusega kui on suurim lubatud sõidukiirus ja/või oludele vastav sõidukiirus konkreetsel teelõigul, saab kordamööda pakkuda üksteisele võimalust mööda sõita. Teiseks sõidukiks võib olla ka mõni muu, õppesõidukiks mitte kohandatud harjutuse läbiviimist abistav sõiduk, kuid oma sõidutunni juhib iga õpilane õppesõidukiga. Sõidutunni käigus juhib iga õpilane vähemalt ühe sõidutunni. Sellel ajal kui üks õpilastest sõidab, jälgivad teised tema sõitu. Reflekteeritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks võrreldes teistega, mis läks hästi, mida võiks teha teist moodi, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms. Sõidutundi juhib õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn arengutreeningu meetodit. Sõiduõppe on võimalik läbida ka selleks kohandatud simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja überpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, überpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; * mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; * oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna vööndi kaudu; * oskab käituda möödasõidetava rollis; * oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat; * omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, überpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisva töö sisu	Sõitmine juhendajaga

S32	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti . Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi. Soovitav kasutada selle teema läbimisel rühmaõpet. Iga õpilane peab juhtima ühe sõidutunni.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; * mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; * on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima. * sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine;
Iseseisva töö sisu	Sõitmine juhendajaga

S33	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine jaguneb järgmisteks teemadeks: S33/1 Keskkonda säästev sõiduki juhtimine S33/2 Keskkonda säästev sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Kohustuslike sõidutundide arv	Iga teemat vähemalt 1 sõidutund (kokku vähemalt 2 sõidutundi)
Aine lühikirjeldus	Autojuhi peamised võimalused sõites keskkonda säästa on: teha tähelepanekuid piisavalt kaugelt, hoida piisavat piki- ja külgvahet , planeerida sõitu eesmärgiga võimaluse korral mitte seisma jääda, kasutada antud olukorras võimalikult kõrget käiku, kiirendada reipalt. Rõhutatakse, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis. Sõidu ajal mõõdetakse keskmist ja hetkelist kütuse kulu.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused keskkonda säästva sõiduviisi kujunemiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Toetada plaani koostamist tegevuste kohta, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt; * mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist; * on rohkem motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt; * omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; * on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Sõitmine juhendajaga

S34	Iseseisev sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal ja tagasiside kursuse kohta
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul ning 3. mooduli teemad S31, S32, S33/1 ja S33/2.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine lühikirjeldus	Enne koolituskursuse tunnistuse väljastamist peab tulevane juht olema omandanud mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooni taseme.
Aine üldeesmärgid	Võtta kokku kogu õppe sõiduteemad ning anda tagasiside tulevase juhi sõiduoskuste hetkeseisust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * on saavutanud mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuete taseme.

RS	Algastme libedaraja riskivältimise harjutused
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppes individuaalselt.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul. Viiakse läbi peale teooriaõppe teema RT „ Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid “ läbimist.
Aine lühikirjeldus	Oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgvahe valikuks peab õpilane teadma, kui kiiresti on ta võimeline sõiduki peatama. Koolituse käigus näitlikustatakse pidurdustekonna sõltuvust teekatte iseärasuskiirusest. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist erinevalt sõidukiirusest erineval teekattel. Harjutused viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgvahega.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab sooritada äkkpidurduse; * mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; * omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; * tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; * omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgvahega.

JUHI ESMAÕPPE ALGASTME PIMEDA AJA KOOLITUSE AINEKAARDID

Teoriaõpe

PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe pimeda ajal sõiduki juhtimise koolitusse.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik tund (praktikum).
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained
Aine lühikirjeldus	<p>Pimeda ajal sõites tuleb osata valida sõidukiirus, mis võimaldab sõiduki peatada nähtavuse piires. Omandatakse tulede kasutamisega seotud reeglid. Näidatakse nähtavust erinevate tuledega vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites; millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed teistele liiklejatele nähtavaks.</p> <p>Teooriaõpe ja praktikum viiakse läbi muuks liikluseks suletud valgustamata alal või õppesõiduväljakul. Õpet on võimalik läbida ka nõuetele vastaval simulaatoril.</p>
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused tulede õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimeda ajal sõitmisega seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; * mõistab, et pimeda ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; * omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega; * saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest, ohtudest.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseaduse tulede nõuete ja kasutamisega seotud paragrahvide läbitöötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus.

Sõiduõpe

PS	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava sõiduõppe pimeda ajal sõiduki juhtimise koolitusse.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutund.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Harjutatakse teooriaõppes (praktikumis) "Pimeda ajal sõiduki juhtimine" õpitut tavalisusega teel – tulede õiget kasutamist möödasõidul ja vastastikusel kohtumisel ning peatumisel, oludele vastava sõidukiiruse valikut, tähelepanu suunamist jms. Sõiduõpe on võimalik läbida ka nõuetele vastaval simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused pimeda ajal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit pimeda ajal oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna ning kasutada õigesti tulesid.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha; * mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; * teab pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte; * oskab oma käitumisega vähendada pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud riske; * teab isiklike, pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud, tugevaid ja nõrku külgi; * tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimeda ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Sõitmine juhendajaga

JUHI ESMAÕPPE LÕPPASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

Teoriaõpe

LT1/1, LT1/2, LT1/3	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes. Liiklusõnnetuste tekkimise põhjused.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	4 kohustuslikku tundi.
Aine maht	Vähemalt 3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algastme koolitus.
Aine lühikirjeldus	<p>Liiklusõnnetuste peamised põhjused on:</p> <ul style="list-style-type: none"> * tähelepanuga seonduv – juht sai liiga vähe/liiga palju/liiga keerukat informatsiooni liiklussituatsiooni kohta; * juhi psühho-füsioloogiline seisund ei vastanud nõuetele; juhi emotsionaalne seisund ei olnud hea, mistõttu ta käitus soovitud erinevalt; * juht ei mõistnud olemasoleva informatsiooni tähtsust; tal oli vale ettekujutus oma vilumustest/oskustest sõidukit juhtida; juhil puudusid teadmised kuidas konkreetses olukorras käituda, puudus automatiseerunud käitumismuster niisuguses olukorras toimetulekuks või olid välja kujunenud ohtlikud käitumismustrid; ta ei ole teadlik oma käitumise tagajärgedest, ta ei mõista seost oma käitumise ja liikluses toimuva vahel; * sõidu motiivid suurendavad riskantset käitumist; * hoiakud ohutu ja säästliku liiklemise suhtes suurendavad riskantset käitumist. <p>Aine raames arutletakse kuidas ülalnimetatud põhjustest tingitud õnnetusi ära hoida.</p>
Aine üldeesmärgid	Luaa õpikeskkond, kus kujuneb või süveneb arusaam säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi eelistest. Luuakse eeldused enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest riskidest teadlikuks saamisele ja oskuste kujunemisele nendega oma käitumises arvestada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab ohte suurendavaid tegureid liikluses; * mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; * teab millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; * tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; on rohkem motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.

LT2	Libedasõidu riskivältimise praktikum
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	4 kohustuslikku tundi.
Aine maht	Vähemalt 1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algastme koolitus.
Aine lühikirjeldus	Et juht oleks võimeline valima oludele vastava sõidukiiruse ja teaks, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab teadma, millised on juhi võimalused äkkolukorras käituda (sõiduk seisma jätta, takistusest ümber põigata, juhitavus taastada). Praktikum käigus näitlikustatakse, et juhi võimalused äkkolukorras tegutseda sõltuvad sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Praktikum viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul, turvahallis ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Praktikum viiakse läbi soovitatavalt rühmaõppena. Rühma maksimumsuurus on 12 õpilast.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaamise kujunemiseks, et lihtsam juhtida ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt kui võtta midagi ette äkkolukorras ohutuse taastamiseks. Näidata, et: <ul style="list-style-type: none"> * blokeeritud rattaga auto ei ole juhitav; * peatamisteede pikkus sõltub sõidukiirusest ja teekatete iseärasustest; * sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; * kui ruumi on vähe, tuleb vähendada kiirust; * juhi võimalused tegutseda äkkolukorras on vähesed.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * teab kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; * mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; * mõistab, et libedal teel on pidurdusteede pikkus palju pikem kui kuival asfaldil; * mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdusteede pikkus erinev; * omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.

Sõiduõpe

LS1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algastme koolitus.
Aine lühikirjeldus	Õpilane ja õpetaja otsivad koostöös võimalusi süvendada keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi. Aine koosneb sõidu hindamise, tagasiside ning keskkonda säästva, riskevältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamise etapist. Sõiduõppes mõõdetakse keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust. Kui õpilasel on võimalus ja soov, siis sõidutund viiakse läbi õpilase autoga ja oma vastutusel. Kui õpilase autol ei ole seadmeid, mille abil mõõta keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust, viiakse sõidutund läbi autokooli autoga
Aine üldesmärgid	Luu eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistlikku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; * on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

LS2	Libedaraja riskivältimise harjutused
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algastme koolitus.
Aine lühikirjeldus	Sõidutund viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul koos lõppastme koolituse teooriaõppe „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbimisega. Analüüsitakse peatamisteedkonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatteiseärasustest jms, mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul ning kui suurt piki- ja külgvahet tuleb hoida. Harjutatakse äkkpidurdamist ja takistusest ümber põikamist.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused: <ul style="list-style-type: none"> * oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks * äkkolukorras käitumiseks; * mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; * motivatsiooni suurenemiseks juhtida sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> * omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; * oskab äkkpidurdada; * teab, kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; * mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; * on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.